

Jó erősen fogjad, el ne engedd

A rockmúzeumba kerültek az Illés zenekar gitárjai · A „múlt hangszereit” a „jövő zenészei” helyezték a vitrinbe

Az Illés zenekar szerdán végleg szögre akasztotta gitárjait. És nem csak szimbolikusan: Szörényi Levente és Szabolcs, illetve Bródy János a rockmúzeumnak ajándékozta a legendás hangszereket. Tarlós István szerint ezzel egy korszak végleg lezárult, Szörényi Levente azonban továbbélésről beszélt az ünnepélyes eseményen, ahol a gitárokat a fiatal generáció muzikusai helyezték a vitrinekbe.

FICSOR BENEDEK

Újlipótváros északkeleti végein fekszik a Radnóti Miklós Művelődési Központ, amely különös harmóniában egyesíti az esztétikumot a praktikummal, összehangolva egymással a legkülönbözőbb műfajokat. Itt találjuk Radnóti Miklós emlékszobáját, a Román Sándor vezette Experidance koloszszeumát, de itt kapott helyet a rockmúzeum, vagyis a MagyaRock Hírességek Csarnoka is.

A múzeum szerdán különleges darabokkal gazdagodott. Vitrinbe kerültek az Illés zenekar gitárjai. Az esemény nyilvánvaló élet – vagyis egy legendás életmű lezárását – igyekeztek tompítani a szervezők, így a nagy öregek pályafutásának végét összekötötték a „pályakezdő” tehetségek indulásával. Ami a gyakorlatban azt jelentette, hogy az ünnepélyes alkalomra meghívtak két fiatal zenekart, az Ivan and The Parazolt és a Margaret Islandet. Tarlós István főpolgármester azonban

Tarlós István átadta Szörényi Szabolcsnak a hangszert – a főpolgármester sem tudott leszokni a hatvanas évek zenéiről

FOTÓ: KEMÉNY PIROSKA

elmondta, számára egyáltalán nem örömteli esemény, hogy a gitárok múzeumba kerülnek. – Hiszen ez a gesztus azt sugallja, a gazdáik letették hangszereket, ezzel pedig egy korszak örökre befejeződött. Hozzátette, képtelen leszokni a hatvanas évek zenéiről, amiért a felesége infantilisnak tartja.

– Bár a gitárok a vitrinbe kerültek, bízunk benne, hogy a zenészek még-sokáig köztünk maradnak, és pusztá létükkel hirdetik azt a szellemiséget, ami egykor segített elsza-

kadni a politikától, és ami miatt elhittük, hogy minden lehetséges – toldotta meg. – Később kiderült, hogy tényleg minden lehetséges. 1990-ben olyan változások zajlottak, amihez nagy reményeket fűztünk, ezek részben igazolódtak, részben felejtethők. Az a zene azonban, amit Bródy János, Koncz Zsuzsa vagy a Szörényi testvérpár alkottak, nem felejtethő.

Kelemen András, a múzeum társelnöke hangsúlyozta, annak idején senki sem gondolta, hogy

ez a műfaj fontos lehet. – Három akkordot játszottunk, aki már négyet tudott, az jazz-zenész lett. Ma pedig a nemzet kultúrájának elengedhetetlen része.

Az Ivan and The Parazol frontembere, Vitáris Iván elmondta, még a szülei is csak kislányok és kisserák voltak, amikor az Illés megírta legendás albumait – Ők fektették le a magyar rock- és beatkultúra alapjait, és ami a legfontosabb, először szólaltatták meg ezt a zenét magyarul. Ők értékék meg

velünk, milyen fontos, hogy az anyanyelvünkön énekeljünk, hogy a közönség együtt sírjon és vigadjon velünk. Ez visszásan hangozhat az én számból, hiszen mi angolul írjuk a dalainkat, de ha a koncertjeink végén berobban a Kislány, add a kezéd című Illés-dal, a közönség egy emberként énekl, hogy „Jó erősen fogjad, el ne engedd”. Reméljük, az Illés zenekar soha nem engedi el a kezünket – mondta.

A magas, ösztövé Vitáris után Szörényi Levente lépett a mikro-

fonhoz. – Állítólag nőttem két centit. Tényleg, most mérték – kezdte a Kossuth- és Erkel-díjas zeneszerző. – Megható alkalom a mostani, megható ez az együttlét. Fontos kiemelni, hogy az én gitárom kijáró volt már az elmúlt években is. Koncertre mindig elvittem, utána visszahoztam. Az újdonság annyi, hogy nagy valószínűséggel mostantól már nem fog kikerülni innen.

Tarlós István szavaira reagálva a zeneszerző hozzátette, ez nem szomorú esemény. – Ilyen az élet, el kell fogadni. Ezek a hangszerek nem azt jelképezik, hogy elmúlt valami, hanem, hogy általuk tovább él. Ha már nem leszünk, a gitárokat akkor is meg lehet majd nézni.

Bródy János úgy fogalmazott, már abban a korban vannak, hogy nem tiltakozhatnak a „nyugger” jelző ellen. De még nem adtak fel mindent. – Én jövőre leszek hetvenéves, és ebből az alkalomból még egy nagy koncertet tartok a Papp László Sportaréna-ban, és egy új lemezem is készül, Rádás címmel. De a nyugger ettől függetlenül helytálló – mondta a Kossuth és Liszt-díjas zenész, majd hozzátette, utánanézett, és kiderült, a szó az angolban az öreg rocker szinonimája.

Az esemény végén a gitárok a vitrinbe kerültek, a fiatal muzikusok pedig a múzeum most felavatott Jövő generációja autogramfalán – elsőként – hagytak nyomot. Jelezve, hogy valóban nemcsak lezárult, de el is kezdődött valami új. Ha máshol nem is, a rockmúzeumban mindenképpen.

Magyarpolány keresztútja és a burdosház

PION

Zsigmond Dezső Balázs Béla-díjas filmrendező és a Dunatáj Alapítvány közös szervezésében mutatnak be a rendezőtől ma és holnap egy-egy filmet a budapesti Kino moziban. Ma 18 órától az Egy passió kálváriája című 100 perces dokumentumfilm kerül terítésre, amelynek középpontjában Magyarpolány áll. A Nemzetközi Passiószövetség támogatásával, kiváló alkotóművészek közreműködésével több mint egy évtizede saját passiójátékot rendeznek itt, s bevonták a közönség és a környék apraját-nagyját. Krisztus szenvedéstörténete azonban az irigység és a hatalmi ambíciók következtében magának a műnek is a keresztútjává vált, így a mára végzetesen megosztott faluból kiűzetett.

Holnap ugyanitt, szintén 18 órától vetítik a Burdosház Amerikából – Balogh Balázs néprajzkutató nyomában című 50 perces ismeretterjesztő-filmet. A történet szerint amikor Bagu Balázs a beregi Bányuból falutársaival az agrárnyomor elől kitántorgott Amerikába, majd a nyugat-pennsylvániai bányavidék világító elzárt kis telepén éjjel-nappal dolgozott, s vásárolt egy úgynevezett burdosházat – az amerikai magyarok így használták a szállásként vagy panzióként fordítható angol „boarding house” kifejezést –, alában sem gondolta volna, hogy ez a ház száz év múlva Magyarországra kerül, s a Szentendrei Skanzenben felépítve dokumentálja a nyomorúságos kivándorlólétet.

Eltüntetik a cirkuszt

Bűvészek takarják le az épületet · A január a külföldi sztároké

Januárban a tradicionális és kortárs cirkuszművészet legjobbjai váltják egymást majd a budapesti manézsbán. Légtornászok, akrobaták érkeznek Ghánából, Mongóliából, Kolumbiából is, ráadásul Charlie Chaplin fia is ott lesz a nemzetközi cirkuszfesztivál zsűrijében.

MAKRAI SONJA

Nyolc emberből álló piramis a magas dróton – védőháló és biztosítókötél nélkül. A világon egyedülálló mutatványra készül a kolumbiái Gerling-csoport a január 7. és 11. között zajló Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztiválon. A december végéig repertoáron lévő Balance előadásból ismerhet már egy ehhez hasonló produkciót a közönség, hiszen ott hét artista száll szembe a lehetetlennel, de még soha sehol a világon nem vállalkozott erre a valószínűtlen feladatra nyolc ember.

Már ezért is megéri ellátogatni jövő év elején a Városligetbe. De a merész dél-amerikai csapat mellett Németország, Spanyolország, Ghána, Oroszország, az Amerikai Egyesült Államok, Ukrajna, Mongólia, Olaszország, Portugália, Románia és Franciaország legelszántabb cirkuszi mutatványosai is a közönség elé lépnek majd. Lesz magyar műsor is, ahol a legjobb hazai előadók mellett az utánpótlás is bemutatkozhat a cirkuszművészeti szakma legnagyobbjainak. A versenyprogramot értékelő zsűribe elfogadta a felkérést például Charile Chaplin fia, Eugene Chaplin is, aki létrehozta a kanadai nem-

Nem csak a manézsbán láthat csodát a közönség

FOTÓ: SZÉKELYHIDI BALÁZS

zetközi cirkuszfesztivál-versenyt. Mellette Peter Dubinsky, a Firebird Production elnöke és Helmut Grosscurth, az Európai Cirkuszszövetség (ECA) igazgatója dönt majd az Aranybohóc-díj sorsáról.

Fekete Péter, a Magyar Cirkusz és Varieté igazgatója az esemény beharangozó sajtótájékoztatóján szolt arról, hogy köszönhetően a rangos zsűrinek, a budapestit a világ első öt fesztiválja között tartják számon. A fesztiválhoz kapcsolódóan január 11-én rendezik meg az ECA-konferenciát, amelyen a cirkuszművészet presztízsének növeléséről, társadalmi üzenetéről és a modern cirkuszi technikákról tanácskoznak a szakma képviselői. De kiállításal köszöntik a Los Angelesben élő világhírű bűvészt, a Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztivál zsűrijének tiszteletbeli állandó tagját, Czeisler Ferencet is 100. születésnapja alkalmából.

Fekete szolt arról is, hogy december 31-én szilveszteri partira

várják a közönséget, ahol egy különleges bűvésztűrk során letakarják az épületet. Szimbolikus gesztus, hogy aztán három év múlva már egy egészen új épületről ránthassák le a leplet. Fekete Péter ugyanis miniszteri biztossként a nemzeti cirkuszművészeti stratégia kidolgozásáért felel, és célja egy új, komplex cirkuszközpont létrehozása, ahol együtt tud működni a klasszikus és a modern cirkusz, az artistaképző iskola, de ahol múzeumot, tudományos kutatóintézetet is ki tudnak alakítani. Fekete a sajtótájékoztatón elmondta, szerkezetileg ugyan nincs veszélyes állapotban a jelenlegi épület, de műszakilag, színpadtechnikailag jelentős felújításra szorul, mivel az a negyven évvel ezelőtti igényekre van szabva. Elárulta azt is: központi állami forrásból valósulhat meg a beruházás, ha pedig biztossá válik, hol épülhet fel az új központ, akkor elkezdődhet a tervezési munka is.

Húszmilliárd Makovecz-épületekre

Ragaszkodnak a miniszterek a Magyar Művészeti Akadémiához, a kulturális élet autonómiájának lehetőségét látják a szervezetben. Többek között ez derült ki az elmúlt napokban az Országgyűlés kulturális bizottsága előtt zajló miniszteri meghallgatásokból. Szó volt arról, hogy a budai Vár már biztosan kormányzati negyed lesz, és hogy a felújított kastélyok hasznosítása kapcsán nincs elég ötlet. A következő években húszmilliárdot költenének meg nem valósult Makovecz-épületek felépítésére.

R. KISS KORNÉLIA

A Magyar Művészeti Akadémiáról (MMA) nem változott Balog Zoltán véleménye, a szervezet reprezentativitását kívánja erősíteni, és szerinte az akadémia a magyar kultúrát autonóm módon irányító szervezet lehet. Ez emberi erőforrások minisztere kedden azt mondta: nem várja a képviselőktől, hogy tapsoljanak, csak hogy adjanak egy esélyt. „Azt, hogy a Hild-villában – az MMA művészeti-méleti kutatóintézete – elindul-e az a munka, amire szükség van, meglátjuk” – mondta a második éve előkészítés alatt álló intézetről.

Hasonlóan vélekedett az MMA-ról tegnapi meghallgatásán Lázár János is, aki szerint nem szerencsés, ha a politika dönt a művészetről, ezt inkább az akadémiára hagyná. Balog a budapesti Csontváry-múzeum ötletéről azt mondta: messze vagyunk tőle, egyelőre csak egy ötletpályázatot írta ki a Miniszterelnökség. Hozzátette: ő maga részéről „nem szívesen építkezik”, inkább a tartalmi fejlesztésre próbál koncentrálni. Ezt a véleményét biztosan nem osztja a Miniszterelnökség, ahol kultúrával összefüggésben szinte csak építkezésről van szó. Az örökségvédelmi területet is kezelő Miniszterelnökség legfontosabb beruházásai a

budai Vár rekonstrukciója és a Liget Projekt, mindkettőről kérdezték a meghallgatáson Lázárt. A budai Várról úgy tűnik, már biztosan kormányzati negyed lesz, szemben a korábbi nyilatkozatokkal, ahol „döntően kulturális funkcióról” volt szó. Két minisztérium már biztossá a Várba költözik.

Lázár szerint a felújított kastélyok hasznosításával sok probléma van. Példának a tiszadobi kastélyt hozta, amelyet 2,5 milliárdért tettek rendbe, majd bezártak, és máig nem sikerült bekapcsolni a turisztikai vérkeringésbe. Többtucatnyi kastély közül szerinte csak néhányat lehet kastélymúzeummá alakítani, nem is volna erre elég műtárgy. Ez egyik legfontosabb a fertődi Esterházy-kastély, amely világszenzáció lehet, és amelyre elmondása szerint további tízmilliárdokat kell majd költeni.

Egyes kastélyok hasznosításába a magánférát is belevonnak, adókedvezményeket adnának az üzemeltetőknek. Lázár János elmondta: tervben van az állami és önkormányzati használatban lévő épületek felmérése, temető- és templomfelújítások, valamint Makovecz Imre tucatnyi meg nem valósult terveinek megvalósítása; ezek megépítésére a kormány kész húszmilliárdot szánni a következő néhány évben.